

Hoofdstuk 9: De verschijning van de Messias

Christenen die een messiaanse tijd verwachten zonder dat Christus daarvoor terugkomt maken dikwijls onderscheid tussen de “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) en de “komst” (Gr. *parousia*) van de Messias. Over de verschijning van Christus beweren zij het volgende ⁴¹:

1. Toen Israël zowel in het land als in de diaspora de boodschap van de opgestane Messias afwees (Hand. 28:25-28), brak er een nieuwe fase in het Godsbestuur aan: het “rentmeesterschap van de genade van God” (Efe. 3:1-9). Onder deze vorm van bestuur richt God zich tot de volken (Hand. 28:28) en woont de Messias in hen (Kol. 1:27). Vanwege deze verandering van bestuur hebben wij een andere hoop dan de gelovigen van de eerste generatie na de opstanding van Christus.

2. In brieven die na Israëls verwerping zijn geschreven (Efeze, Filippenzen, Kolossenzen, Filémon, 1Timotheüs, Titus, en 2Timotheüs) spreekt Paulus niet langer over de komst (Gr. *parousia*) van de Heer. In eerdere brieven hield hij de lezers nog voor dat zij “Gods Zoon uit de hemelen mochten verwachten” (1 Thess. 1:9), maar later sprak hij over de verschijning (Gr. *epiphaneia*) van de Messias. Daar mogen wij nu naar uitzien.

3. In die latere brieven wordt niet gesproken over een verschijning op *aarde*, maar over een verschijning van Christus in de *hemel*. Beter gezegd: in het “overhemelse” (Efe. 1:3), een gebied “ver boven alle hemelen” (Efe. 4:10). De Messias zal de hemel niet verlaten.

4. Bij deze verschijning zal Christus niet zichtbaar worden voor mensen op aarde, maar voor hemelwezens, in het bijzonder de *hemelse machten*.

5. De verschijning houdt in dat de groep gelovigen die het Lichaam van de Messias vormt aan het verheerlijkte Hoofd wordt verbonden en samen met dat Hoofd zichtbaar wordt. “De Gemeente zal boven worden ontvangen in heerlijkheid en daar gemanifesteerd worden met Christus, in de hemelse gewesten”. Dit zal vijfhonderd jaar eerder plaatsvinden dan de grote verdrukking in het land Israël.

⁴¹ Ontleend aan: Tom L Ballinger, *What is your hope?*, heavendwellers.com; Brian R Kelson, *The Appearing of Christ: Exposing the Traditional Rapture* (Ebook available from the author’s website); Anke Pronk, *Drie groepen uitverkorenen in het Koninkrijk van God*. pronk-stukjes.nl; Otis Q Sellers, *Wat betekent epiphaneia?* [Seed & Bread No.37] Word of Truth Ministry; en Denijs van Zuijlekom, *Verwachten wij een opname?* TextVision, Leiden 2002.

Om deze gedachtegang te toetsen, wil ik nagaan wat de Bijbel leert over de verschijning van Christus. Wat houdt Zijn verschijning in? Aan wie zal Christus verschijnen? Waar en wanneer zal Christus verschijnen?

Volgens de gevangenisbrieven

In brieven, die Paulus vanuit gevangenschap heeft geschreven, treffen we het woord “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) aan op vijf plaatsen:

1. “Ik beveel <je> voor God die alles in leven houdt, en voor Christus Jezus die voor Pontius Pilatus de goede belijdenis betuigd heeft, dat je dit gebod onbesmet en onberispelijk bewaart tot op *de verschijning van onze Heer Jezus Christus*, die de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op zijn eigen tijd zal vertonen, Hij die alleen onsterfelijkheid heeft, die een ontoegankelijk licht bewoont, die geen mens gezien heeft of zien kan” (1 Tim. 6:13-16).

Volgens Paulus houdt de verschijning van Christus in dat “de gelukkige en enige Heerser”, de Koning der koningen en Heer der heren, “vertoond” wordt. “Enige Heerser” is een aanduiding van God. De HERE is Eén (Deut. 6:4) en Hij werkt “alles naar de raad van Zijn wil” (Efe. 1:11). De Schepper “bewoont een ontoegankelijk licht”, en is voor mensen onzichtbaar. Toch zal Hij eens zichtbaar worden: in Zijn Beeld (Kol. 1:15), in de Persoon van “onze Heer Jezus Christus”. Hij zal dan verschijnen als “Koning der koningen en Heer der heren”. Zijn Koningschap zal zich openbaren. Tot die tijd moet het gebod van de apostel (“Strijd de goede strijd van het geloof”, 1 Tim.6:12) “onbesmet en onberispelijk” worden bewaard.

Op dat moment zal Christus volgens Paulus niet aan engelen of hemelse machten, maar aan *mensen* verschijnen. “Geen mens” heeft ooit God gezien. Maar wanneer de Messias verschijnt, zal de Schepper voor mensenogen zichtbaar worden.

De HERE zal zich vertonen “op Zijn eigen tijd”, d.w.z. op het tijdstip (Gr. *kairos*) dat Hij daarvoor heeft vastgesteld. In de oorspronkelijke tekst van 1 Tim. 6:15 wordt voor het woord “tijd” een meervoudsvorm gebruikt. Er staat feitelijk: “op Zijn eigen tijden” (Gr. *en kairois idiois*). De Messias zal bij meer dan één gelegenheid verschijnen.

2. “...God, die ons heeft behouden en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en [de] genade die ons gegeven is in Christus Jezus vóór [de] tijden van de eeuwen, maar die nu geopenbaard is door *de verschijning van onze Heiland Christus Jezus*, die de dood te niet gedaan en leven en onvergankelijkheid aan het licht gebracht heeft door het evangelie, waarvoor ik aangesteld ben als prediker, apostel en leraar” (2 Tim. 1:9-11)

In de oorspronkelijke Griekse tekst hebben de werkwoorden (“openbaren”, “te niet doen” en “aan het licht brengen”) de vorm van een *aoristus*. In feite schreef Paulus: “maar die nu geopenbaard wordt door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood te niet doet en leven en onvergankelijkheid aan het licht brengt”. Christus is in het *verleden* verschenen, op de Paasmorgen. Bij Zijn opstanding uit de doden werd er leven en onvergankelijkheid (d.w.z. “onvergankelijk leven”) aan het licht gebracht. Maar bij die gelegenheid deed Hij niet *zelf* de dood te niet. Hij werd opgewekt door “de Vader der heerlijkheid”, die Hem “aan Zijn rechterhand deed zitten in de hemelse gewesten” (Efe. 1:17,20). In de toekomst zal Christus wél zelf de dood te niet doen door alle doden uit het graf te roepen (Joh. 5:28-29).

Volgens Paulus houdt de verschijning van Christus in, dat “de dood te niet wordt gedaan en er leven en onvergankelijkheid aan het licht wordt gebracht”. Als de Messias verschijnt, zal er een opstanding plaatsvinden. Gelovigen zullen bij die gelegenheid onvergankelijk leven ontvangen (2 Tim. 1:9) - niet omdat ze dit verdienen (niet op grond van hun “werken”), maar omdat God zich “vóór de tijden van de eeuwen” al heeft voorgenomen om hun deze genade te bewijzen, en hen tijdens hun sterfelijk bestaan heeft geroepen met een “heilige roeping”. Op dit moment is hun leven nog verborgen (Kol. 3:3), maar bij Christus’ verschijning zal het zichtbaar worden (Kol. 3:4).

Aan wie Christus zal verschijnen, wordt in 2 Tim. 1:9-11 niet verteld, maar in een andere brief schrijft Paulus, dat het onvergankelijk leven van de Messias en de Zijnen voor *buitenstaanders* zichtbaar zal worden (Kol. 3:4). Op de vraag, waar en wanneer de Messias zal verschijnen, geeft 2 Tim. 1:11 evenmin antwoord. Aangezien Christus na Zijn opstanding verscheen aan mensen die zich op aarde bevonden, zal de Messias (Hoofd en Lichaam) vermoedelijk óók aan mensen verschijnen (vgl. 2 Thess. 1:10).

3. “Ik betuig voor God en Christus Jezus, die levenden en doden zal oordelen, en *Zijn verschijning* en Zijn koninkrijk: Predik het woord...” (2 Tim. 4:1)

Paulus zet zijn aansporing kracht bij door God en de Messias als getuigen in te roepen. Over Christus Jezus zegt hij, dat Die “levenden en doden zal oordelen, overeenkomstig (Gr. *kata*) Zijn verschijning en Zijn koningschap”. Het koningschap (of: koninkrijk, Gr. *basileia*) van Christus volgt op Zijn verschijning. Wanneer Christus verschijnt, wordt God zichtbaar als de Enige ware Heerser, de “Koning der koningen en Heer der heren” (1 Tim. 6:15). Bij Zijn verschijning en tijdens Zijn koningschap zal de Messias “levenden” oordelen en ook “doden”. Blijkbaar verschijnt Hij *om de wereld te richten* (Hij zal immers “levenden oordelen”), en het koningschap, dat bij Zijn verschijning aanvangt, zal teweeg brengen dat de doden zullen opstaan om te worden gericht.

Uit 2 Tim. 4:1 blijkt, dat Christus zal verschijnen ten behoeve van “levenden en doden”, dus aan *mensen*.

Aangezien de apostel spreekt over het oordelen van “levenden” mogen we veronderstellen dat de Messias *op aarde* zal verschijnen. Levende mensen bevinden zich immers op de aarde.

4. “Overigens is voor mij de kroon van de gerechtigheid weggelegd, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij in die dag zal geven; en niet alleen mij, maar ook <allen> die *Zijn verschijning* hebben liefgehad” (2 Tim. 4:8)

In 2 Tim. 4:8 spreekt Paulus over “de erekrans (Gr. *stephanos*) van de gerechtigheid” die de Heer hem zal geven. Met “die dag” doelt de apostel niet op de “tijd van zijn heengaan”, de datum van zijn executie (2 Tim. 4:6), maar op de dag waarop de Messias levenden en doden zal oordelen. Aangezien niet alleen Paulus, maar *allen* die de verschijning van de Heer hebben liefgehad op “die dag” de erekrans van de gerechtigheid zullen ontvangen, sprak de apostel niet over het moment van zijn overlijden⁴². Wanneer de Messias verschijnt, zal Hij Paulus rechtvaardig verklaren en hem eer bewijzen, omdat de apostel tijdens zijn aardse loopbaan “de goede strijd heeft gestreden” en “het geloof heeft behouden” (2 Tim. 4:7).

De Messias zal verschijnen als “de rechtvaardige Rechter”. Gelovigen zullen door Hem niet worden veroordeeld, maar worden geprezen. Wie naar de verschijning van de Messias hebben uitgezien, zullen een erekrans ontvangen. Ze hebben vurig verlangd naar het moment, waarop God het onrecht in de wereld zou gaan rechtzetten - óók het onrecht van Paulus’ terechtstelling.

Uit het feit dat Christus bij Zijn verschijning levende mensen zal oordelen (2 Tim. 4:1), blijkt dat Hij op *aarde* zal verschijnen.

5. “Wij... zouden leven... in de verwachting van de gelukkige hoop en *verschijning* van de heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Jezus Christus, die zichzelf voor ons gegeven heeft, opdat Hij ons van alle wetteloosheid verlost en zichzelf een eigen volk reinigde, ijverig in goede werken” (Tit. 2:13)

De “heerlijkheid van onze grote God en Heiland” wordt zichtbaar en “de gelukkige hoop” wordt werkelijkheid, wanneer Jezus Christus verschijnt. Het woord Heiland

⁴² Sommige christenen beweren dat “die dag” in 2 Tim. 4:8 betrekking heeft op de sterfdag van Paulus. Uit het slot van 2 Tim. 4:8 blijkt echter, dat Paulus niet spreekt over zijn sterfdag maar over de dag van Christus’ verschijning.

betekent “heelmaker”, en is een weergave van het Griekse woord *sotèr*. In andere Bijbelteksten is dit als “redder”, “verlosser” of “behouder” weergegeven. De heerlijkheid van onze Heiland houdt in, dat Zijn reddingswerk zichtbaar wordt. Omdat Jezus Christus zich voor ons heeft gegeven, zal God eens een “eigen volk” hebben dat van “alle wetteloosheid” is verlost, geheel van zonde is gereinigd, in staat is om goede werken te doen en daarin volmaakte ijver aan de dag legt. Naar die toekomst mogen gelovigen uitzien. Het is een “gelukkige hoop” omdat deze verwachting beslist in vervulling zal gaan, bij de verschijning van Christus.

Volgens Paulus’ eerdere brieven

Het Griekse woord *epiphaneia* (“verschijning”) komt niet alleen voor in de brieven aan Timotheüs en Titus, maar ook in de tweede brief aan de Thessalonicenzen. We lezen daar:

“En dan zal de wetteloze geopenbaard worden, die de Heer <Jezus> zal verteren door de adem van Zijn mond en te niet doen door de *verschijning* van Zijn komst” (2 Thess. 2:8)

In 2 Thess. 2:8 worden de *epiphaneia* (verschijning) en de *parousia* (komst) van Christus in één adem genoemd. Het een hangt met het ander samen, want de apostel spreekt over “de verschijning van Zijn komst”. Beide termen werden in de Oudheid gebruikt voor een bezoek van de keizer aan een provincie, of de regeerperiode van een stadhouder over een gewest. Wanneer zo’n machthebber aankwam en voet aan wal zette, was dit zijn “verschijning” (Gr. *epiphaneia*) in zijn rijksgebied. Met die verschijning begon zijn aanwezigheid in de provincie, die verscheidene dagen, maanden of jaren kon duren. De duur van zijn verblijf werd aangeduid als zijn *parousia*, zijn “komst” naar de provincie. Om een moderne vergelijking te maken: Wanneer Sinterklaas met de stoomboot aankomt, is dat zijn *epiphaneia* in Nederland. De *parousia* van de goedheiligman duurt vanaf zijn intocht tot 6 december, waarna de bisschop zich weer in Spanje terugtrekt.

In de taal van de Bijbel is iemands *epiphaneia* per definitie het begin van zijn *parousia*. Zodra Christus verschijnt om Zijn koningschap over de wereld op zich te nemen (bij de “verschijning van Zijn komst”), zal Hij de “wetteloze” met een enkel woord (“door de adem van Zijn mond”) uitschakelen (2 Thess. 2:8). Zó zal een profetie van Jesaja (Jes. 11:4) in vervulling gaan. Johannes heeft dit zien gebeuren (Openb. 19:11-21). Op een bevel van de Here wordt het “beest” onmiddellijk gegrepen (Openb. 19:20). Gedurende de *parousia* van de Messias, die op Zijn *epiphaneia* zal volgen, is de wetteloze in de poel van vuur opgesloten.

Conclusie

1. Christenen die een messiaanse heilstijd verwachten *voorafgaand* aan de wederkomst hebben oog voor het feit dat de apostel Paulus in zijn latere brieven een geheimenis onthult dat eeuwenlang verborgen was gebleven. De Schepper roept mensen bijeen die het Lichaam van de Messias zullen vormen en op het aller-nauwst met Christus verbonden zullen zijn (Efe. 3:1-13, 5:22-33). Binnen die “gemeente” zijn gelovigen uit de volken, d.w.z. “heidenen”, volkomen gelijkberechtigde medeburgers en huisgenoten van de gelovigen uit Israël, d.w.z. de “heiligen” (Efe. 2:11-22).

2. Zulke christenen maken de verschijning (*epiphaneia*) van Christus echter los van Zijn komst (*parousia*), terwijl de apostel Paulus dit beslist niet doet. In 2 Thess. 2:8 spreekt hij over “de verschijning van Zijn komst”. Wanneer de Bijbel verschillende woorden gebruikt, mogen we aannemen dat er wordt gesproken over verschillende gebeurtenissen of over uiteenlopende aspecten van één gebeurtenis. Maar indien er in Bijbelteksten hetzelfde woord wordt gebruikt, mogen we veronderstellen dat die teksten op hetzelfde feit betrekking hebben. Het gaat in 2 Thess. 2:8 dus om dezelfde verschijning als in de gevangenisbrieven.

3. Genoemde christenen zouden kunnen tegenwerpen, dat “onze Heer Jezus Christus de gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren op zijn eigen tijden (tijdstippen) zal vertonen” (1 Tim. 6:15). Uit het gebruik van een meervoud (*kairois*) blijkt dat de Messias bij meer dan één gelegenheid zal verschijnen. Het is dus denkbaar dat er in de vroege brieven van Paulus over een andere verschijning van de Messias wordt gesproken dan in de latere. Maar... in 1 Tim. 6:15 gaat het om de tijdstippen die in Openb. 19:11-16 en Openb. 20:11-15 worden genoemd. De uitdrukking “Koning van [de] koningen en Heer van [de] heren” (1 Tim. 6:15) wordt in het boek Openbaring gebruikt wanneer de Messias de strijd met “het beest” aanbindt (Openb. 19:16). Na de duizendjarige binding van de satan verschijnt de Here als een Rechter die op een “grote, witte troon” zit (Openb. 20:11). Dan zal Hij de enige Heerser nogmaals zichtbaar maken.

4. Volgens deze christenen zijn de schepselen aan wie de Messias zal verschijnen hemelse machten. Volgens Paulus wordt God echter zichtbaar voor *mensen*, wanneer de Messias verschijnt. “Geen mens” heeft de Schepper ooit gezien, of kan Hem zien, maar wanneer Christus verschijnt wordt de onzichtbare God “vertoond” (1 Tim. 6:15-16). De “Zoon van Gods liefde” is immers Gods Beeld (Kol. 1:15).

5. Uit Efe. 3:10 meent men te kunnen afleiden, dat Christus bij Zijn verschijning zichtbaar zal worden voor de hemelse machten. Daar staat, dat “aan de overheden en de machten in de hemelse [gewesten] door de Gemeente de veelvoudige wijsheid van

God bekend gemaakt wordt". Volgens Paulus gebeurt dit echter niet pas in de verre toekomst, maar *nu*, doordat de Gemeente uit alle volken bijeengeroepen wordt. Het woord "nu" (Gr. *nun*) is in de zin van de apostel opgenomen. Efe. 3:10 is dus geen bewijs voor een toekomstige verschijning van Christus aan de overheden en de machten in de hemelse gewesten.

6. Wie onderscheid maken tussen Christus' verschijning en komst, beweren dat Christus verborgen is in het ontoegankelijk licht aan Gods rechterhand, maar binnenkort in het 'overhemelse' zichtbaar zal worden. Volgens hen zal Christus bij Zijn verschijning niet afdalen uit de hemel. Volgens de Bijbel zal de Messias echter "levenden oordelen", wanneer Hij verschijnt (2 Tim. 4:1). Om dat te kunnen doen moet Hij op *aarde* verschijnen, want levende mensen bevinden zich op de aarde. 2 Tim.4:1 knoopt aan bij Matth. 25:31-46, Openb. 19:11-16 en Openb. 20:4.

7. Tenslotte beweert men, dat er tussen de verschijning van Christus en Zijn komst 500 jaar zullen verlopen. Voor deze bewering ontbreekt echter ieder bewijs. In 2 Thess. 2:8 worden "verschijning" en "komst" juist aan elkaar gekoppeld. En de Schrift verbindt de volgende gebeurtenissen aan de verschijning van Christus: het "vertonen" van de "gelukkige en enige Heerser, de Koning der koningen en Heer der heren" (1 Tim. 6:15), het zichtbaar-worden van Gods heerlijkheid doordat de HERE een volk verlost blijkt te hebben (Tit. 2:13-14), het "aan het licht brengen" van leven en onvergankelijkheid (2 Tim. 1:10), het "oordelen van levenden" (2 Tim. 4:1), en het "geven van de krans der rechtvaardigheid" aan allen die naar de wettige Koning hebben uitgezien (2 Tim. 4:8). In Paulus' eerste brieven worden deze gebeurtenissen met de "komst" (of "aanwezigheid") van Christus verbonden, en volgens zijn latere brieven zullen ze bij Zijn "verschijning", dat wil zeggen: bij het *begin* van Zijn "aanwezigheid", plaatsvinden.

Mijns inziens geeft de Bijbel geen aanleiding om de verschijning van Christus te beschouwen als een afzonderlijk heilsfeit, dat los staat van Zijn komst. Volgens de Bijbel is de verschijning het moment waarop Christus zichtbaar wordt, dus: het begin van Zijn komst.

* * * * *